

kapitel 8 Rörelsemängd sprincipen

$\dot{\vec{p}} = \vec{F}$, $\vec{p} = m\vec{v}$, $\vec{p} = \frac{d}{dt}(m\vec{v})$, $\frac{d}{dt}(m\vec{v}) = \vec{F}$

Om $m = \text{konstant} \rightarrow \vec{p} = m \frac{d}{dt} \vec{v} = m\dot{\vec{v}} = m\vec{a}$

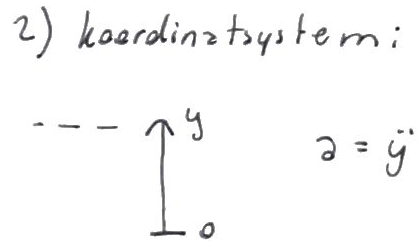
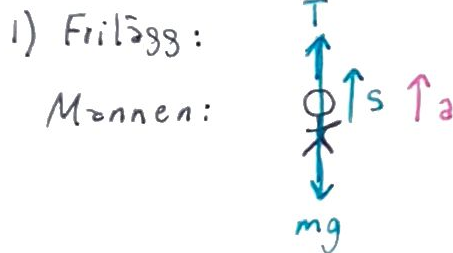
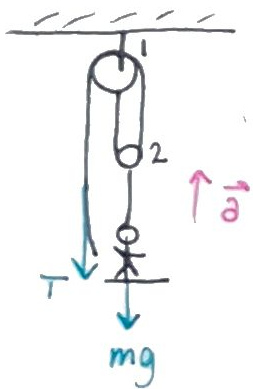
$\rightarrow m\vec{a} = \vec{F}$ Newtons andra lag, rörelseekvation/kraftekvation

Vid problemlösning i dynamik

- 1) Frilägg $\Rightarrow$ rit in alla krafter $\rightarrow \vec{F}$
- 2) Inför ett lämpligt koordinatsystem (kartesiska, cylinder, naturliga) $\Rightarrow$ inför $\vec{a} = \vec{v}$ (VL i newton 2)
- 3) Teckna rörelseekvationer
- 4) Lös ekv.

Uppgift 8.5

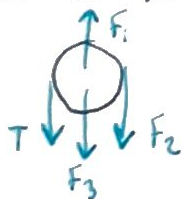
Lösning

3) Rör. ekv: $y: m\ddot{y} = T + S - mg$ $a = \ddot{y} = \frac{T + S - mg}{m} = \frac{1}{m}(T + S) - g$ (1)

Bara T som är känd $\Rightarrow$ gå tillbaka till friläggning för del av S

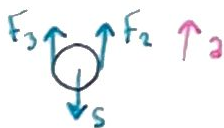
Trissa 1:

Jämvikt $\Rightarrow F_1 = T + F_2 + F_3$

$T = F_2$

Trissa 2:

Rör. ekv: $m\ddot{a} = F_2 + F_3 - S \rightarrow S = F_2 + F_3 - m\ddot{a}$

$F_2 = F_3 \Rightarrow S = 2F - m\ddot{a} = 2T - m\ddot{a}$ (2)

Insättning av (2) i (1) $\rightarrow a = \frac{1}{m} (T + 2T - m_2 a) - g$

Om $m_2 \ll m \rightarrow \frac{m_2 a}{m} \approx 0$

(Trissa 2 ej i jämvikt, om 2 i jämvikt gäller facits svar.)

$\rightarrow a = \frac{3T}{m} - g$

Tips! Kolla alltid alla enheter i svaret för att se så enhetsanalysen gäller

$T < \frac{mg}{3} \rightarrow a < 0$

$T > \frac{mg}{3} \rightarrow a > 0$

$T = \frac{mg}{3} \Rightarrow$ jämvikt, $a = 0$

Naturliga koordinater:

Cylindriska koord:

$\hat{n}: \frac{mv^2}{\rho} = F_n$

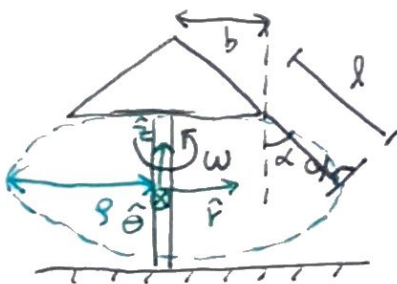
$\hat{r}: m(\ddot{r} - r\dot{\theta}^2) = F_r$

$\hat{t}: m\dot{v} = F_t$

$\hat{\theta}: m(r\ddot{\theta} + 2\dot{r}\dot{\theta}) = F_\theta$

$\hat{z}: m\ddot{z} = F_z$

Uppgift 8.42

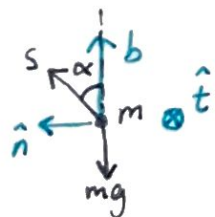

Bestäm: $w = w(\alpha)$

Är α beroende av barnets massa?

Lösning:

1) Friläsa barnet:

2) koordinatsystem: naturliga koordinater

$\hat{n}, \hat{t}$

2) cylinderkoordinater:

$\hat{r}, \hat{\theta}, \hat{z}$

$$3) \begin{cases} \hat{r}: m(\ddot{r} - r\dot{\theta}^2) = -S \sin \alpha & (1) \\ \hat{\theta}: m(r\ddot{\theta} + 2\dot{r}\dot{\theta}) = 0 & (2) \\ \hat{z}: m\ddot{z} = S \cos \alpha - mg & (3) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -mg\omega^2 = -S \sin \alpha \\ \dot{\theta} = 0 \\ \dot{z} = S \cos \alpha - mg \end{cases}$$

$$\dot{\theta} = \frac{d\theta}{dt} = \omega = \text{konstant} \rightarrow \ddot{\theta} = 0$$

$$z = \text{konstant} \rightarrow \dot{z} = \ddot{z} = 0$$

$$\text{Ekv (1)} \rightarrow \omega = \sqrt{\frac{S \sin \alpha}{mg}}$$

$$\text{Ekv (3)} \rightarrow S = \frac{mg}{\cos \alpha} \rightarrow \omega = \sqrt{\frac{\frac{mg}{\cos \alpha} \sin \alpha}{mg}} = \sqrt{\frac{g \tan \alpha}{S}}$$